

Lovforslaget's samtlige Paragrafer med de dertil stillede Endringsforslag, samt Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3die Behandling fattes under Et under Forhandling.

Formanden: Jeg skal bemærke, at hvis Endringsforslaget under Nr. 1 maatte blive vedtaget, maa derved Endringsforslagene under Nr. 4, 6, 7, 9, 10, 11 a, 12 og 13 tillige anses som vedtagne; hvis derimod Endringsforslaget under Nr. 1 forkastes, maa de nævnte Endringsforslag ogsaa anses som forkastede.

C. B. Nyholm: Da denne Sag var til Forhandling her i Thinget første Gang, var jeg forhindret fra at være tilstede, og jeg fik saaledes ikke Leilighed til at antyde de Endringer, jeg kunde ønske foretagne. Jeg har imidlertid tilladt mig at stille nogle, eller rettere sagt kun to — thi skjøndt det ser ud, som om der var flere — der i Grunden kun tvende, — Endringsforslag til Sagens nuværende Behandling. Disse af mig stillede Forslag skal jeg nu tillade mig at motivere ganske kort, men dog, som jeg haaber, saa tydeligt, at deres Virkning og Henfikt let vil kunne forstås af ærede Medlemmer. Saaledes som Lovforslaget her foreligger, bestemmer det, at i de fleste Tilfælde, hvor Kongen vil være ude af Stand til selv at føre Regjeringen, skal denne føres enten af en Rigsforstander eller af et Rigsforstanderskab bestaaende af 3 Medlemmer. Mit første Hovedforslag gaar ud paa at affære Muligheden af at vælge et Rigsforstanderskab, gaar ud paa at indskrænke Loven saaledes, at i de Tilfælde, hvor Kongen er ude af Stand til at føre Regjeringen, bliver det kun een Rigsforstander, som bekliffes til at føre Regjeringen. Det er den Ordning, der er anvist i Sunngrundloven, og jeg tror, at der kan anføres vægtige Grunde for at holde sig dertil. Det er saaledes fra vor bestaaende Statsrets Standpunkt, for at jeg først skal betragte Sagen fra denne Side, en uafviselig Fordring, at Souverænmagten er en Enhed, er een og udelelig, og ikke blot er det, men fremtræder for Undersaatterne som en

saadan. Men det vil let ses, at, naar der indsættes et Rigsforstanderskab bestaaende af 3 Mand, som skal repræsentere den souvereæne Magt, saa er denne Fordring om Enhed og Udelelighed paa en vis Maade opgiven, og om end det Mødsatte maasse ved en i sig selv uholdbar juridisk Fiktion vil kunne blive paastaet, saa er det i alt Fald vist, at for den jævne og sunde Forstand vil det stille sig saaledes, at Souverænmagten er delt mellem ligesaa mange Personer, som der er Medlemmer af Rigsforstanderskabet. Dette, mine Herrer, lægger jeg imidlertid mindre Vægt paa; thi det er jo en ren theoretisk Betragtning. Hovedsagen for mig er de praktiske Vanskeligheder og de praktiske Ulemper, hvortil Vedtagelsen af Indførelsen af et Rigsforstanderskab vil kunne give Anledning, Vanskeligheder, til hvis Løsning Lovforslaget i og for sig ikke giver meget Bidrag. Selv forudsat at Rigsforstanderskabet er enigt, hvor der skal være Enighed, — det er naturligvis en i Længden aldeles umulig Fordring — men selv da vil der kunne opstaa vanskelige Spørgsmaal, jeg skal saaledes f. Ex. nævne Spørgsmaalet om, hvem der skal præsidere i Statsraadet, om det skal være alle Tre eller kun To, eller den, der er udnævnt til Formand, eller om det skal være de forskjelligte Rigsforstandere efter Tour, fremdeles Spørgsmaalet om Ministerkonferencer osv. Disse og lignende forskjelligte Spørgsmaal ville, naar de opstaa, ikke kunne blive løste ved dette Lovudkast. Men imidlertid, dette er jo mindre vigtigt; thi den Forudsætning, at der skulde være Enighed tilstede, er aldeles uholdbar, naar et saadant Rigsforstanderskab fungerer igjennem en længere Arrække. Der vil da uundgaeligt opstaa Uenighed om vanskelige Spørgsmaal, men hvorledes den skal bringes til Ende, derom tier Lovforslaget, derom har det intet Ord. Vil man f. Ex. sige, at der skal fordres Enstemmighed til hver Beslutning, saa vil Følgen blive, saalænge Regjeringen føres af et saadant Rigsforstanderskab, at Statsmaskineriet næsten vil gaa istaa; og fordres der Flerstemmighed, saaledes at Beslutninger kunne træffes, naar de staa 2 mod 1, saa vil en saadan ringe Majoritet svække den tagne Beslutnings Vægt; det vil inde-